

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA VĂN HÓA DU LỊCH**

**CHÙA BÁI ĐÍNH ĐIỂM DU LỊCH VĂN HÓA
TÂM LINH ĐỘC ĐÁO CỦA TỈNH NINH BÌNH**

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

Giảng viên hướng dẫn : Th.S Nguyễn Thị Quỳnh Trang
Sinh viên thực hiện : Điền Quang Hoàn
Lớp : VHDL 14B
Niên khóa : 2006 – 2010

HÀ NỘI - 2010

MỤC LỤC

Phần mở đầu	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	2
3. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	2
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
5. Phương pháp nghiên cứu.....	3
6. Bố cục đề tài.....	3
Phần nội dung	4
Chương 1: Khái quát về du lịch văn hoá ở tỉnh Ninh Bình.	
1.1. Giới thiệu khái quát về Ninh Bình.....	4
1.1.1. Địa lí - Tự nhiên.....	4
1.1.2. Lịch sử - Văn hoá.....	5
1.1.3. Con người.....	8
1.2. Thực trạng phát triển du lịch văn hoá ở tỉnh Ninh Bình.....	9
1.2.1. Những tiềm năng phát triển du lịch văn hoá ở Ninh Bình.....	9
1.2.2. Tình hình phát triển du lịch văn hoá ở tỉnh Ninh Bình.....	22
Chương 2: Những nét đặc sắc ở quần thể chùa Bái Đính	
2.1. Bái Đính cổ tự - mảnh đất ngàn năm tâm linh.....	27
2.1.1. Vị trí địa lí.....	27
2.1.2. Tên gọi Bái Đính.....	28
2.1.3. Lịch sử hình thành và phát triển chùa Bái Đính.....	30
2.1.4. Nguyễn Minh Không - Quốc sư triều Lý – Ông tổ khai sinh ra Sinh Dược và Bái Đính cổ tự.....	33
2.2. Bái Đính cổ tự - Minh đình danh lam.....	36
2.2.1. Lỗ Lùng - Giếng Ngọc.....	36

2.2.2. Đường lên Minh đỉnh danh lam.....	37
2.3. Bái Đính - Trung tâm Phật giáo thời Đinh Lê và không gian thiêng qua các thời đại.....	39
2.4. Bái Đính tân tự - “Siêu chùa” với những kỉ lục.....	47
2.4.1. Tam quan lớn nhất Việt Nam.....	48
2.4.2. Tháp chuông và chuông đồng lớn nhất Việt Nam.....	49
2.4.3. Điện Quan Thế Âm Bồ Tát: pho tượng Quan Thế Âm Bồ Tát lớn nhất Việt Nam.....	49
2.4.4. Điện Pháp chủ: Pho tượng Phật Thích Ca Mâu Ni bằng đồng lớn nhất Việt Nam.....	49
2.4.5. Điện Tam thế: Ba pho tượng bằng đồng lớn nhất Việt Nam.....	49
2.4.6. Hành lang La Hán.....	50
2.4.7. Các công trình phụ trợ khác.....	50
2.5. Lễ hội chùa Bái Đính.....	51

Chương 3: Thực trạng khai thác du lịch và một số giải pháp phát triển du lịch tại quần thể chùa Bái Đính

3.1. Thực trạng hoạt động du lịch ở quần thể chùa Bái Đính.....	54
3.1.1. Thực trạng về nguồn khách du lịch.....	56
3.1.2. Thực trạng về hoạt động kinh doanh du lịch.....	59
3.1.3. Thực trạng về cơ sở hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật.....	61
3.1.4. Thực trạng về nguồn lao động.....	66
3.1.5. Thực trạng về các chương trình du lịch.....	68
3.2. Một số giải pháp phát triển du lịch ở quần thể chùa Bái Đính.....	69
3.2.1. Xây dựng hoàn thiện quần thể chùa Bái Đính.....	69
3.2.2. Sắp xếp tổ chức hoạt động kinh doanh du lịch tại quần thể chùa.....	72
3.2.3. Hoàn thiện cơ sở hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật.....	72
3.2.4. Chú trọng công tác đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực.....	73

3.2.5. Bồi dưỡng kiến thức du lịch cho cộng đồng tại khu núi chùa Bái Đính..	75
3.2.6. Xây dựng các chương trình du lịch hấp dẫn.....	76
3.2.7. Một số giải pháp khác.....	80
Kết luận	82
Tài liệu tham khảo	83

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Đất nước Việt Nam đang trên đà vươn lên mạnh mẽ cùng với khát vọng lớn lao của khí thế ngàn năm Thăng Long. Không chỉ vậy, dải đất hình chữ S lại có một tiềm năng du lịch to lớn: thiên nhiên đẹp và thơ mộng, lịch sử hào hùng hàng ngàn năm với nền văn hóa mang đậm chất Á Đông. Sau 20 năm thực hiện đường lối đổi mới với sự thông thoáng của chính sách, cộng thêm vị trí địa lý thuận lợi khi nằm ở cửa ngõ của khu vực Đông Nam Á đã làm cho du lịch Việt Nam hội nhập với trào lưu chung trên thế giới và có những bước phát triển mạnh mẽ.

Theo các chuyên gia trên thế giới đã nhận định: xu hướng chung cho những năm tới chính là sự thống trị của du lịch văn hóa. Đây cũng là thế mạnh và cũng là yếu tố cạnh tranh của du lịch Việt Nam với nền văn hóa phương Đông giàu bản sắc. Nhưng nó cũng đặt ra yêu cầu là cần phải phát hiện và có biện pháp khai thác tối đa các điểm, khu di tích có giá trị văn hóa, đặc sắc, độc đáo để biến chúng thành các sản phẩm du lịch có sức cạnh tranh của du lịch Việt Nam.

Ninh Bình là một thành phố trẻ mới được thành lập trong khu vực đồng bằng Bắc Bộ, nhưng Ninh Bình lại là địa phương có tiềm năng du lịch to lớn. Có thể nói, rất ít địa phương trong cả nước lại tập trung nhiều tài nguyên du lịch có giá trị quốc gia và quốc tế như Ninh Bình. Tuy nhiên việc khai thác và phát triển du lịch của Ninh Bình trong những năm qua lại không hề tương xứng với những tiềm năng phong phú đó. Ninh Bình đã xác định con đường đi lên trong thời gian tới là phát triển du lịch thành một ngành kinh tế mũi nhọn. Nhưng phát triển theo hướng nào, đâu là sản phẩm đặc trưng và độc đáo mà lại có sức cạnh tranh để thu hút du khách là một vấn đề lớn cần quan tâm và tập trung nghiên cứu. Và một trong những hướng phát triển mà Ninh Bình đã lựa chọn là phát triển du lịch văn hóa.

Ninh Bình với cố đô Hoa Lư, nơi đã là kinh đô của Việt Nam dưới thời vua Đinh Tiên Hoàng (968 – 980) và vua Lê Đại Hành (980 – 1009) đã được xây dựng một hệ thống đền chùa rất đồ sộ tạo nên một thế mạnh mà ít vùng nào có được. Hơn nữa trong vài năm trở lại đây, để chứng minh cho mục tiêu phát triển du lịch văn hóa của mình, tỉnh Ninh Bình đã và đang xây dựng một “siêu chùa” mang tên Bái Đính nằm trên địa phận xã Gia Sinh, huyện Gia Viễn. Đây hứa hẹn sẽ là trung tâm Phật giáo của Việt Nam trong tương lai.

Là một người con sinh ra và lớn lên trên mảnh đất cố đô, tôi nhận thấy quần thể chùa Bái Đính có một tiềm năng du lịch rất lớn trong tương lai, nó sẽ đóng góp không nhỏ cho du lịch Ninh Bình nói riêng và Việt Nam nói chung. Hiện nay chùa Bái Đính đang gấp rút hoàn thành những bước tổng thể vào năm 2010 để chào đón đại lễ 1000 năm Thăng Long – Hà Nội. Tuy nhiên hàng ngày vẫn có hàng ngàn du khách thập phương đến thăm quan và chiêm bái “siêu chùa”.

Từ những lí do khách quan trên, cùng với sự giúp đỡ tận tình của giảng viên hướng dẫn: Thạc sĩ Nguyễn Thị Quỳnh Trang, tôi đã chọn đề tài: “*Chùa Bái Đính – điểm du lịch văn hóa tâm linh độc đáo của tỉnh Ninh Bình*”.

2. Mục đích nghiên cứu

Đề tài khóa luận có các mục đích cơ bản sau:

- Đánh giá tiềm năng du lịch to lớn của quần thể chùa Bái Đính trên địa phận xã Gia Sinh, huyện Gia Viễn, tỉnh Ninh Bình.
- Đề xuất một số giải pháp khai thác một cách có hiệu quả các tiềm năng để phát triển hoạt động du lịch tại quần thể chùa.

3. Nhiệm vụ nghiên cứu

Để thực hiện một cách có hiệu quả các mục đích nghiên cứu trên, đề tài luận văn tốt nghiệp này cần phải giải quyết các nhiệm vụ sau:

- Khái quát về địa lí, lịch sử, con người và đôi nét về văn hóa của tỉnh Ninh Bình.
- Thực trạng du lịch văn hóa của tỉnh Ninh Bình.

- Khái quát về quá trình hình thành và phát triển của chùa Bái Đính. Nghiên cứu một cách có hệ thống các giá trị văn hóa độc đáo kết tinh trong công trình để từ đó thấy được hết tiềm năng du lịch to lớn của nó.

- Đề xuất một số giải pháp khả thi để khai thác có hiệu quả các tiềm năng văn hóa và thúc đẩy sự phát triển các hoạt động du lịch tại đây.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.

Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của bài khóa luận này là quần thể chùa Bái Đính nằm trên núi Bái Đính thuộc địa phận xã Gia Sinh, huyện Gia Viễn, tỉnh Ninh Bình.

Đề tài cũng mở rộng phạm vi nghiên cứu thực trạng và giải pháp để phát triển đồng bộ hoạt động du lịch ở chùa Bái Đính như một bộ phận không thể tách rời của du lịch Ninh Bình.

5. Phương pháp nghiên cứu.

Để thực hiện các mục đích, nhiệm vụ của đề tài đặt ra, và giải quyết các luận điểm của mình, tôi đã sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau:

- Phương pháp phân tích tổng hợp
- Phương pháp khảo sát thực địa
- Phương pháp nghiên cứu tài liệu

Trong khi nghiên cứu đề tài này, tôi cũng sử dụng nhiều nguồn tư liệu tham khảo khác nhau để tìm kiếm các thông tin cần thiết như: các bài báo trên tạp chí, báo Internet, các bài luận văn và các đề tài nghiên cứu khoa học...

6. Bố cục đề tài.

Đề tài khóa luận ngoài phần mở đầu, kết luận, phụ lục...thì phần nội dung chính được trình bày theo ba chương như sau:

- Chương 1: Khái quát về du lịch văn hoá ở tỉnh Ninh Bình.
- Chương 2: Những nét đặc sắc ở quần thể chùa Bái Đính.
- Chương 3: Thực trạng khai thác và một số giải pháp phát triển du lịch tại quần thể chùa Bái Đính.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bái Đính ngàn năm tâm linh và huyền thoại, Trương Đình Tường, Nhà xuất bản Thế giới, 2008.
2. Danh nhân đất Việt – Tập 1, Quỳnh Cư – Nguyễn Anh – Văn Lang, Nhà xuất bản Thanh Niên, 2002.
3. Đại từ điển chữ Nôm, Vũ Văn Kính, Nhà xuất bản văn nghệ Thành phố Hồ Chí Minh, Trung tâm nghiên cứu Quốc học, 2000.
4. Địa danh văn hóa Việt Nam, Bùi Thiết, Nhà xuất bản Thanh niên, 1999.
5. Đình chùa lăng tẩm Việt Nam, Mạnh Thường, Nhà xuất bản Văn hóa, 1999.
6. Đình Việt Nam, Hà Văn Tấn – Nguyễn Văn Kự, Nhà xuất bản Thành phố Hồ Chí Minh, 1988..
7. Kho tàng lễ hội cổ truyền Việt Nam, nhiều tác giả, Nhà xuất bản Văn hóa dân tộc và tạp chí Văn hóa nghệ thuật Hà Nội, 2000.
8. Non nước Việt Nam, sách hướng dẫn du lịch, Hà Nội 2007.
9. Từ điển du lịch dã ngoại Việt Nam 2000, Phạm Côn Sơn, Nhà xuất bản Đồng Nai, 2000.
10. Từ điển tri thức lịch sử, Phan Ngọc Liên, Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà Nội, 2003.
11. Việt Nam di tích và thắng cảnh, Mạnh Thường, Nhà xuất bản Văn hóa thông tin, 2000.